

בס"ד

רבנו נחמן מברסלב

פירושים

על

פרשת השבוע

חזקת

ויקחו אליך פרה אדומה

(במדבר י"ט, ב')

שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית כו): וְהַחֲקִים וְהַתּוֹרוֹת, וּפְרַשׁ רִשׁוֹי גַם שֵׁם, כְּגוֹן אֲכִילַת חֹיֵר וּלְבִישַׁת שַׁעֲמֹנִי וְכוּ' שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִין אֶת יִשְׂרָאֵל כִּי אֵין בָּהֶם שׁוֹם טַעַם וְכוּ'.

כִּי בְּאֵמַת טַעְמֵי הַמְצוֹת נַעֲלָמִים וְנִסְתָּרִים וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיגָם בְּדַעַת אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, רַק צְרִיכִים לְקַיֵּם בְּאֵמוּנָה לְבַד, לְהֶאֱמִין בְּה' וּבַמְּשִׁיחַ עַבְדּוֹ כְּמוֹ שְׁכַל יִשְׂרָאֵל מְאֲמִינִים בְּפִשְׁטוֹת בְּלִי דְרָכֵי הַחֲכָמוֹת וְהַשְּׂמוֹת שֶׁלָּהֶם שְׂרוּצִים לְחַקֵּר וּלְהַבִּין אֵיךְ דִּבֶּר ה' יִתְבָּרַךְ עִם מֹשֶׁה. שְׂאֵסוֹר לְהַעֲלוֹת עַל הַכֶּתֶב, מִכָּל שֶׁכֵּן עַל הַפֶּה, דְּבַרְיָהֶם וְדַעוּתֵיהֶם הַזֵּרוֹת וְהַסְרוּחוֹת וְהַמְטַנְפוֹת הַמְלֵאִים קִיא צוֹאָה יוֹתֵר מִבֵּית הַכֶּסֶף. וְאֵין סְרַחוּן וְרִיחַ רַע גְּרוּעַ מֵהֶם בְּעוֹלָם.

וְעַל-כֵּן מְצוֹת פָּרָה אֲדָמָה מְטַהֶרֶת מְטַמְּאֵת מֵת, כִּי פִרְשַׁת פָּרָה הוּא בְּחִינַת (קַהֲלַת ז'): אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי, כִּי הִיא מְטַהֶרֶת טְמֵאִים וּמְטַמְּאֵת טְהוֹרִים, שְׂזָה בְּנֻדָּאֵי אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין בְּשׁוֹם דַּעַת אֲנוּשֵׁי כָּלֵל. וְהִיא דִּיקָא מְטַהֶרֶת מְטַמְּאֵת מֵת. שְׁעַקֵּר הַטְּמֵאָה הִיא בְּחִינַת חֲקִירַת הַמַּחְקָרִים וְהַכּוֹפְרִים שֶׁהֵם סְטְרָא דְמוֹתָא, כִּי הֵם עַקֵּר זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי מְצוֹת פָּרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲקַת הַתּוֹרָה שְׂמֻנְלִית לָנוּ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת חֲקָה, בְּחִינַת אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה, בְּחִינַת חֲקָה חֲקַקְתִּי, גְּזָרָה גְּזַרְתִּי, אֵין לָךְ רְשׁוּת לְהַרְהֵר אַחֲרֵיהָ, עַל-יְדֵי זֶה מְטַהֲרִין מְטַמְּאֵת מֵת. כִּי עַל-יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל סְטְרָא דְמוֹתָא, עַל-יְדֵי שְׂמֵאֲמִינִים בְּה' יִתְבָּרַךְ וּבְמְצוֹתָיו וְאֵין חוֹקְרִין אַחַר שׁוֹם טַעַם כָּלֵל, רַק מְקַיְמִין אוֹתָם בְּדֶרֶךְ חֲקָה לְבַד שְׂזָה עַקֵּר הָאֵמוּנָה. (לְקוּטֵי הַלְכוֹת – הַלְכוֹת נְפִילַת אֲפִים ד', אוֹת י"ט)

פרה אדומה תמימה

(במדבר י"ט, ב')

זֶה בְּחִינַת פָּרָה אֲדָמָה שְׁנִסְמַכָּה לְמַחְלַקַת קֶרֶחַ וְאִיתָא בְּפִסְקֵיקְתָא לָמָּה נִסְמַכָּה פִרְשַׁת פָּרָה אַחַר מַחְלַקַת קֶרֶחַ וְכוּ' וְהוּא לֹא יָדַע חֵק פָּרָה אֲדָמָה תַּהִיָּה כְּפָרָה גְּדוּלָּה עַל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹכָא בְּיַלְקוּטָא הָרְאוּבֵנִי עֵין שֵׁם. כִּי פָּרָה אֲדָמָה מַעֲשִׂיָּה בַחוּץ. וְעַל-כֵּן הִיא מְטַהֶרֶת מְטַמְּאֵת מֵת כִּי הַמֵּת מְטַמְּא בְּטַמְּאָה חַמּוּרָה מְאֹד מַחְמַת שְׁנַעֲשֶׂה פְרוּד בֵּין הַפְּנִימִיּוֹת וְהַחִיצוֹנִיּוֹת שְׂזָה עַקֵּר הַמִּיתָה וְאֵין נֶאֱחָזִים הַחִיצוֹנִים מְאֹד שֶׁהֵם סְטְרָא דְמִסְאֲבָא. וְעַל-כֵּן עַקֵּר הַטְּהַרָּה עַל-יְדֵי פָּרָה אֲדָמָה שְׂמַעֲשִׂיָּה בַחוּץ דִּיקָא שֶׁהִיא מְטַהֶרֶת כָּל מְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים וּמְגַרְשַׁת אַחֲזוּתָם מִשָּׁם עַד שֵׁישׁ לָהּ בַּח לְטַהֵר מְטַמְּאֵת מֵת. וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת מְצוֹת פָּרָה אֲדָמָה הִיא פְּלִיאָה גְּדוּלָּה כְּמוֹ שְׁכַתוּב זֹאת חֲקַת הַתּוֹרָה חֲקָה חֲקַקְתִּי וְכוּ' וְעַלֶּיהָ נֶאֱמַר: אֲמַרְתִּי

עַל-יְדֵי הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׂמוּצָאִין, עַל-יְדֵי זֶה נִכְנַע הָרַע בְּחִינַת עֲמָלֵק. וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין בְּאֵמַת לְתַשׁוּבָה. וְזֶה בְּחִינַת (וְהֵר חֲקַת דָּף קפ): פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה. אֲדָמָה, דָּא דִּינָא קְשִׁיָּא. תְּמִימָה, דָּא דִּינָא רַפְיָא. דִּהִינּוּ כְּשֶׁהוּא בְּבְחִינַת דִּינָא קְשִׁיָּא שְׂמַתְנַבֵּר הָרַע חֵם וְשָׁלוֹם, שְׂזָה בְּחִינַת דִּינָא קְשִׁיָּא חֵם וְשָׁלוֹם, אֵזִי צְרִיךְ לְרַפּוֹת הַדִּין עַל-יְדֵי שְׂמוּצָא בְּעַצְמוֹ אֵיזָה נְקֻדָּה טוֹבָה עֲדִין. וְזֶה בְּחִינַת (בְּמִדְבָר יט) אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל. כִּי הַנְּקֻדָּה טוֹבָה הִיא בְּחִינַת יוֹנָה תַּמָּה שְׂאֵין בָּהּ שׁוֹם מוֹם, כִּי הִיא נֶאֱדָה וְנִפְּהָ, בְּחִינַת שְׁחוּרָה אֵין וְנֶאֱוָה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (פִּיט פִּרְשַׁת פָּרָה) מְטַהֵר טְמֵאִים וּמְטַמְּא טְהוֹרִים, כִּי זֹאת הַבְּחִינָה מֵה שֶׁדִּין אֵת עַצְמוֹ לְכַף זְכוֹת וּמוּצָא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, זֹאת הַבְּחִינָה מְטַהֶרֶת טְמֵאִים וּמְטַמְּא טְהוֹרִים, כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה הַתְּחַתּוֹנָה צְרִיךְ דִּיקָא לְמַצָּא זְכוֹת בְּעַצְמוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפֹּל לְגַמְרֵי חֵם וְשָׁלוֹם, וְעַקֵּר טְהַרְתּוֹ וְתַשׁוּבָתוֹ עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא, אֲבָל מִי הוּא טְהוֹר כְּשִׁיחֲזִיק עַצְמוֹ בְּמִדְרָגַת הַטּוֹב בְּנֻדָּאֵי נַפְגָּם עַל-יְדֵי זֶה, כִּי יִפֹּל לְגַדְלוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, וְכְמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל אֲפִלּוּ כָּל הָעוֹלָם כִּלּוֹ אֲמָרִים לָךְ צְדִיק אַתָּה הִיָּה בְּעֵינֶיךָ כְּרִשְׁעָה. עַל-כֵּן אֲמָרוּ: כְּרִשְׁעָה, וְלֹא רִשְׁעָה גְּמוֹר חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי אֲסוּר לְהַחֲזִיק עַצְמוֹ לְרִשְׁעָה גְּמוֹר חֵם וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבָּא, כְּשֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא רִשְׁעָה גְּמוֹר חֵם וְשָׁלוֹם, וְאֲפִלּוֹ אִם הָאֵמַת הוּא כְּדֵי חֵם וְשָׁלוֹם, אֲפִי-עַל-פִּי-כֵן צְרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ לְמַצָּא בְּעַצְמוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה לְבַל יִהְיֶה, חֵם וְשָׁלוֹם, רִשְׁעָה גְּמוֹר. וְעַל-יְדֵי זֶה נִטְהַר וְזוֹכֵה לְתַשׁוּבָה. וְזֶה בְּחִינַת מְטַהֵר טְמֵאִים וּמְטַמְּא טְהוֹרִים. (לְקוּטֵי הַלְכוֹת – הַלְכוֹת הַשְּׂכַמַּת הַבּוֹקֵר א, אוֹת י"ב)

זאת חוקת התורה

(במדבר י"ט, ב')

פִּרְשַׁת פָּרָה אֲדָמָה מְגַלָּה לָנוּ שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין שׁוֹם טַעַם בְּמְצוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ. וְאֲסוּר לְהַרְהֵר בְּזֶה כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בְּמִדְבָר יט): 'זֹאת חֲקַת הַתּוֹרָה', וְכְמוֹ שְׂפָרַשׁ רִשׁוֹי שֵׁם: לְפִי שֶׁהַשְּׂטָן וְאֵמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִין אֶת יִשְׂרָאֵל מֵה מְצוּה הַזֹּאת וְכֵה טַעַם יֵשׁ בָּהּ, לְכַךְ כְּתוּב 'חֲקָה', לוֹמֵר: חֲקָה חֲקַקְתִּי, גְּזָרָה גְּזַרְתִּי, אֵין לָךְ רְשׁוּת לְהַרְהֵר אַחֲרֵיהָ. וְזֹאת הַמְצוּה שֶׁל פָּרָה אֲדָמָה לֹא לְלַמֵּד עַל עַצְמוֹ יֵצָא אֵלָּא לְלַמֵּד עַל הַכָּלֵל כִּלּוֹ יֵצָא, לְגַלוֹת וּלְהוֹרוֹת עַל כָּל מְצוֹת הַתּוֹרָה שְׂאֵסוֹר לְהַרְהֵר אַחַר טַעְמִים כָּלֵל. וְעַל-כֵּן גַּם שְׂאֵר הַמְצוֹת נִקְרָאִים חֲקִים, כְּמוֹ

אחכמה והיא רחוקה ממני:

וישראל חיים לעולם כי הם מקשרים החיצוניות אל הפנימיות תמיד על-ידי התורה שהיא האמונה שזה עקר החיים כי עקר החיים הוא התחברות החיצוניות עם הפנימיות שהם בחינת הגוף ונפש. כי אנו מאמינים שאפלו לאחר מיתה שאז הפנימיות נפרד מהחיצוניות דהינו הנפש מהגוף שזה עקר המיתה, אין הפרוד פרוד גמור לעולם הם ושלום רק הוא לפי שעה עד זמן התחיה, וגם בעת המיתה קדם התחיה נשאר בהגוף קסטא דחיותא כמו שכתוב בזהר הקדוש. אבל מחמת שבשעת המיתה מתרחקת הנשמה מהגוף ואין נשאר חיות בהגוף כי אם בתכלית המעוט בהעלם גדול מאד, על-כן נאחו בהמת סטרא דמסאבא מאד כי כל מה שהפנימיות קרוב ומקשר יותר להחיצוניות כמו בן נתגרשין מהחיצוניות כל סטרא דמסאבא כי בהפנימיות אין להם אחיזה, על-כן המת שנתרחק ממנו מאד הפנימיות על-כן מטמא בטמאה חמורה מאד. אבל אף-על-פי-כן אנו מאמינים שגם בהמת יש בו חבור בהעלם גדול עם הפנימיות כי נשאר בו קסטא דחיותא אשר דיקא על-ידי זה יזכה לחיים אמתיים אחר-כך לאחר התחיה. ועל זה מרמזת מצות פרה אדמה שהיא חקה גדולה ואי אפשר להשיגה, אבל על-כל-פנים על-ידי המצוה הזאת של פרה אדמה אנו רואין שאפשר להטהר אפלו מטמאת מת כי אפר פרה מטהרת מזה כי הפרה מעשיה בחוץ ויש לה כח לירד לתוך עמק מקומות אחיות החיצונים ולגרש אחיותם משם עד שמקשרת גם תכלית החיצוניות אל הפנימיות ועל-ידי זה מטהרת מטמאת מת שנמשך רק מהתרחקות הפנימיות מהחיצוניות.

וקרח במחלקתו פגם בכל זה כי חלק על משה שהוא כלל התורה ועל-ידי זה חלק הפנימיות מהחיצוניות. וזה בחינת: ויקח קרח, ותרגם אונקלוס: ואתפלג קרח, שחלק והבדיל בין הפנימיות והחיצוניות כי כפר בעקר ולא האמין שיכולין לקשר החיצוניות אל הפנימיות על-ידי התורה והמצוות, וכל זה מחמת תאוות לבו מחמת גסותו ונאותו שרדף אחרי הכבוד ומחמת זה הרס הגבול והצמצום והגיה דעתו לחקר בטעמי מצוות התורה, ושאל חקירות וקשיות שאסור לחקר בהם כי הם חקות התורה שאי אפשר להשיג בהם טעם בזה העולם כי פגם בהצמצום של המחזן, שזה היה הוא דיקא צריך לתקן כי קרח היה לוי ולוי הוא בחינת צמצום בחינת דין, ובשביל זה גלח משה את כל הלויים על-פי הדבור, כדי לבטל השערות שהם תקפא דדינא מאד הנאחו בסטרא דלואי. כי מחמת פגם העגל היה אחיזה להסטרא אחרא ועקר אחיותם בהשערות

שיונקים מבחינת דין וצמצום שהוא בחינת סטרא דלואי. ועל-כן הכרח לגלח כל שערותיהם כדי לבטל אחיותם של הסטרא אחרא כדי שישארו הלויים רק בבחינת הצמצום הקדוש בלי אחיות הסטרא אחרא שזה הצמצום הוא תקון גדול. כי אי אפשר להשיג השכל האמת בחינת כהן כי אם על-ידי הצמצום הזה. ועל-כן היה קרח צריך להכניע את עצמו מאד לאהרן הכהן ובניו ואז היה נכלל הצמצום עם השכל, שעל-ידי זה נתתקן הכל. אבל קרח מחמת תאות הכבוד פגם בכל זה וחלק על משה ואהרן ורצה להיות כהן ופגם בהצמצום כי רצה להשיג השכל בלי צמצום ועל-ידי זה הרס שכלו לגמרי ויצא לחוץ וחלק על כל התורה, וחלק הפנימיות מהחיצוניות מאחר שלא האמין בהתורה. על-כן היה ענשו שפצתה הארץ את פיה ובלעה אותם חיים שאולה. כי כך ראוי לו כי הראו לו מה שפגם שרצה לחלק החיצוניות מהפנימיות ואז בחייו קרוי מת בבחינת רשעים בחייהם קרויים מתים. ומאחר שקרח הוא הראשון שחלק כל-כך על משה וחלק כל-כך החיצוניות מהפנימיות, על-כן תקף ומיד חטפה אותו הארץ ובלעה אותו בחייו למטה למקום הראוי לו לבחינת תכלית החיצוניות שהוא בתחתיות הארץ בשאול תחתיות. כי שמים וארץ הם בחינת פנימיות וחיצוניות ועל-כן האדם הולך בקומה זקופה בין השמים ובין הארץ כי הוא סלם מצב ארצה בבחינת חיצוניות כי מלבש בגוף אבל ראשו מגיע השמימה שהוא השכל שהוא בחינת עליונות הדבר בחינת פנימיות. כי האדם צריך לקשר הכל לשרשו ואזי הוא חי לעולם. אבל קרח שחלק כל-כך והפריד בין הפנימיות והחיצוניות בין שמים לארץ על-כן פצתה הארץ את פיה ובלעה אותו בחיים מיד כי שם מקומו כי שם הוא תכלית הנשמיים והחיצוניות:

ועתה מקשר יפה מאד פרשת חקת לפרשת קרח וכמוכא בפסיקתא הנ"ל שאמר קרח לא די שהוציא אותי מכלל הכהנה ומתנות אלא שגלח ראשי ועשה אותי סכל, מיד נתקנא למשה לערער הריב והוא לא ידע חק פרה אדמה תהיה כפרה גדולה על ישראל עד כאן לשונו עין שם. הינו כנ"ל כי פרה אדמה שמטהרת מטמאת מת, זהו הפך טעות קרח שחלק הפנימיות מהחיצוניות כי על-ידי מצות פרה אנו רואין שאפלו בתכלית החיצוניות יכולין לירד ולקשר גם אותן המקומות לה יתברך.

כי פרה אדמה היא בחינת תכלית הצמצום שהוא בחינת תקף האדמימיות שהוא תקף הדין בחינת תכלית הצמצום. אבל בכח המצוה הזאת היה כח להכהן שימתיק גם זה הצמצום עד שדיקא על-ידי הצמצום הזה בחינת עפר שרפת החטאת על-ידי זה

דיקא יחברו החיצוניות אל הפנימיות עד שיטתהו מטמאת מת. וזה בחינת עין ארו ואזוב ושני תולעת, שהגבה שנתגאה בארו ושפיל את עצמו כאזוב וכתולעת כמו שאמרו רבותינו ז"ל. הינו שצריכין לצמצם את המוח ולבלי להתנאות להיות חכם בעיניו שירצה להשיג הכל יותר משכלו רק יצמצם מוחו ושפיל את עצמו כאזוב וכתולעת ויסמך את עצמו על אמונה, ועל-ידי זה דיקא זוכין לטהר תכלית החיצוניות ולקשר החיצוניות אל הפנימיות שזה בחינת חבור עפר שרפת החטאת שהוא בחינת תכלית הצמצום בפרט שגשרף באש שהוא בחינת תקף הדין, ומחברין ונותנין אותו אל מים חיים שהם בחינת מימי החסדים, כי פנימיות וחיצוניות בשרשן נמשכין מחסד ונבורה כידוע. ועל-ידי זה נטהרין מטמאת מת שעקר טמאתו על-ידי התרחקות הפנימיות מהחיצוניות שהוא הנפש מהגוף. כי אנו מאמינים שהמיתה היא טובה גדולה כי על-ידי זה נזכה לחבר החיצוניות אל הפנימיות שזה עקר החיים לנצח. וזה בחינת ונתן עליו מים חיים, 'חיים' דיקא כי נטהרין מטמאת מת וזוכין לחיים. (הלכות פקדון וארבעה שומרים - הלכה ד, אותיות כא-כג)

זאת חוקת התורה ... פרה אדומה

(במדבר י"ב)

על-ידי שמאמינים בבחינת חקת התורה, דהינו בבחינת המקיפין העליונים הקדושים, שאי אפשר להבינם, על-ידי-זה בעצמו מאירין המקיפים, וזכה שיתגלה הארת השכל בשלמות מה שאפשר לאנושי להבין. ועל ידי זה זוכה להתלהבות הלב דקדשה, עד שתהא שלהבת הלב עולה תמיד מאליה בקדשה גדולה, ונמשך עליו טהרת הפרה אדמה ונטהר מכל הטמאות. (הלכות אפטרופוס - הלכה ב', אות י"א לפי אוצר היראה - אמונה, אות קנ"א)

והוציא אותה אל מחוץ למחנה

(במדבר י"ג)

פרה כל מעשיה בחוץ שזה בחינת מה שהצדיק מתבטל לפעמים מן התורה ויוצא מבית קדשתו ומדבר עם העולם עסקי חל וזכה דיקא הוא מקרבם לה' יתברך. כי כל הקרבנות מעשיהן בפנים בתוך הבית המקדש ששם התגלות הקדשה, אבל פרה מעשיה בחוץ, זהו בחינת בטולה של תורה, כי התורה הוא בחינת בית, בחינת בית הבראשית, בחינת ראש בית, וכשבטל מן התורה זהו בחינת שיוצאין לחוץ, אבל הצדיק האמת אפלו בשעה שבטל מן התורה מחיה עצמו עם התורה הנעלמת

וכו' (כמבואר בלקוטי מוהר"ן ב' - סימן ע"ה, עיין שם). וזהו בחינת פרה שכל מעשיה בחוץ, בחינת בטולה של תורה שהיא בחינת תורה הנעלמת, כי פרה אדמה נעלם מעין כל, כמו שכתוב: אמרתי אהבמה והיא רחוקה ממני, בחינת התורה הנעלמת. ועל-כן הפרה מטהרת מטמאת מת שהוא ראש לכל הטמאות, כי הוא אבי אבות הטמאה, שזהו בחינת עמלק שהוא זהמת הנחש שהביא מיתה לעולם, שהוא בחינת תאות נאוף, שהוא סמרא דמותא, כמו שכתוב: ואחריתה דרכי מות. וכמו שכתוב: ומוצא אני מר ממות את האשה וכו'. אשר מי שנזופל לטמאה זאת אי אפשר לו להטהר כי אם על-ידי הצדיק האמת שיודע להמשיך עליו חסד הנם מהאוצר מתנת הנם שהצדיק מקבל משם בעת שבטל מן התורה. וזהו בחינת התורה הנעלמת בכל הדברים שבועולם. וזהו בחינת סוד פרה אדמה שכל מעשיה בחוץ שהיא בחינת תורה הנעלמת שהיא מטהרת מטמאת מת.

ועל-כן הפרה מטהרת טמאים ומטמאה טהורים, כי הצדיק בשבטל עצמו מן התורה שעל-ידי זה מחיה כל הפשוטים וכל הרחוקים, ומטהר אותם מטמאתם הגדולה, אבל אצל הצדיק הוא בחינת בטול מן התורה ונקרא אצלו ירידה וטמאה קצת לפי ערך גדל קדשתו בעת שדבוק בהתורה וכמוכן בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (בלקוטי תנ"א סימן לח) בהמאמר המתחיל לפעמים הצדיק נוסע וכו', שמה שהצדיק מוריד עצמו לפעמים לעסק עם העולם הוא בחינת ירידה אצלו לפי שעה, אך אחר-כך חוזר ועולה למקומו, אבל להעולם הוא עושה טובה לעולם וכו'. וזהו בחינת פרה שהוא בחינת בטולה של תורה של הצדיק האמת שהוא מטמא טהורים ומטהר טמאים, כי אצל הצדיק נחשב זה הבטול לבחינת טמאה קצת לפי שעה ואחר-כך מטהר עצמו מיד, כי הטמאה שהפרה מטמאה את העוסקים בה הוא רק לפי שעה עד הערב, אבל הוא מטהר את הטמאים בטמאה גדולה מאד שהוא טמאת מת, שהוא טמאה חמורה, והוא מטהר אותם לעולם על-ידי בחינת פרה שמעשיה בחוץ, שהוא בחינת בטולה של תורה זהו קיומה וכו'. (לקוטי הלכות - מתנה ג', אות י"ב)

עין ארו ואזוב

(במדבר י"ו)

וזה בחינת עין ארו ואזוב ושני תולעת שמשליכין לתוך שרפת הפרה. עין ארו ואזוב - זה בחינת שכל עליון ושכל תחתון, כי ארו גבה מכל אילנות, זה בחינת שכל עליון, שהוא בחינת השגת הצדיק הגדול, כי הצדיק נקרא ארו אשר בלבנון וכו'. צדיק בתמר יפרח בארו בלבנון ישגה (תהלים צב). ואזוב

עם השכל התחתון, שעל-ידי זה מכניסין השגות אלקות בהנמוכים וקטנים ביותר. וכל זה משליכין לתוך שרפת הפרה אדמה, ששורפין אותה באש, שהוא בחינת לבת אש, שהוא בחינת צמצום הקדוש של השכל. (לקוטי הלכות ד' – הלכות בשר בחלב ה', אות כ"ז)

זאת התורה אדם

(במדבר יט, יד)

בשמימימין את רמ"ח מצות התורה או נקראין אדם, כמו שכתוב (במדבר יט) זאת התורה אדם. כי אם לאו חס ושלום, הוא רק תיה בדמות אדם. וזה עקר הרחמנות להשתדל שיהיה העולם מיִשֵב מבני אדם.

ועל-כן קריאת שמע שהוא התנלות אלקותו שזה עקר הרחמנות כנ"ל, על-כן יש בה רמ"ח תבין כנגד רמ"ח מצות שהם בחינת רמ"ח איברים, כי זה עקר הרחמנות (רמ"ח הם אותיות רחם). ועל-כן אנו מבקשין קדם קריאת שמע: אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו וכו', כי זה עקר הרחמנות לדעת ממנו יתברך ולקיים מצותיו. (לקוטי הלכות – הלכות קריאת שמע ג', אות ד')

זאת התורה אדם כי ימות באהל

(במדבר יט, יד)

וידרשו רבותינו ז"ל (בברכות סג): אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. וזהו: כי ימות באהל, 'באהל' דיקא, וזהו בחינת שממית עצמו ומוסר נפשו בשביל שיהיה נשאר באהל תורה שהוא אהל הצדיק האמת, בבחינת (שמות לג): ויהושע בן-נון נער לא ימיש מתוך האהל. ועל-כן כל המקרבין לצדיקי אמת נקראים 'יושבי אהל', בבחינת (בראשית כח): ועקב איש תם ישב אהלים, ודרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה סג, י): 'אהלו של שם ועבר' שהיו אז הצדיקי אמת. וכתוב (תהלים קיח): קול רנה וישועה באהלי צדיקים. והכתוב מבשר, שלעתיד יישבו כל ישראל באהלי הצדיקי אמת ויתקרבו אליהם, כמו שכתוב (הושע יב): עד אושיבך באהלים כימי מועד, כמו שפרש רש"י שם: כימי מועד הראשון שהיה עקב איש תם יושב אהלים. וזהו בחינת: אדם כי ימות באהל, שעקר תקון האדם, עקר קיום התורה, הוא בשממית עצמו בשביל האהל, הינו בשביל שיתקרב להצדיק האמת, שזהו בחינת יושב אהל.

וזה עקר תקון מעשי פרה אדמה, שהיא כלליות כל הצמצומים שהם בחינת תקן אדמומית הדינים, וכל מעשיה בחוץ, שעקר תקונה על-ידי משה דיקא, כי כל הפרות היו צריכים לקדש מאפר פרה של

הוא נמוך מאד, זה בחינת הקטנים הנמוכים מאד שהצדיק בעצם עמקות חכמתו הגדולה הוא מצמצם שכלו משכל עליון לשכל תחתון עד שמכניס גם בהם השגות אלקות, שזה עקר החיים האמתיים, חיים נצחיים של עולם הבא ותחית המתים, שמשם ממשיכין עקר הפהרה מספרא דמותא.

וזה בחינת שני תולעת, שהוא מקשר הארז עם האזוב, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, זה בחינת העזות דקדשה, שעל-ידי זה עקר התורה והתפלה, כי כל אחד כפי עזותו דקדשה, כן זוכה לתורה וכמו כן הוא תפלתו, כמבאר היטב בסוף התורה לי (לקוטי מוהר"ן א').

וזהו בחינת שני תולעת, שהוא מקשר ומחבר הארז עם האזוב שהם בחינת התחברות והתקשרות השכל העליון עם השכל התחתון, שעל-ידי זה מכניסין השגות אלקות גם בהנמוכים ביותר, כי שני תולעת זה בחינת עזות דקדשה של עם קדוש ישראל הכשרים והתמימים, שהם קטנים ונבזים בעיניהם מאד בבחינת תולעת ממש, בבחינת (תהלים כב): ואנכי תולעת ולא איש. ואף-על-פי-כן הם עזים וחזקים בדעתם מאד מאד כנגד המתנגדים והליצינים והמלעיגים וכו', כי ה' יתברך והצדיקי אמת מחזקים אותם מאד בעזות דקדשה, בבחינת (ישעיה מא): אל תיראי תולעת יעקב מתי ישראל וכו' הנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים ותדק וכו'. כי עקר התחזקותנו עתה בגלות המר הזה מכל הצדדים, הוא בבחינת תולעת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש שוחר טוב כב): מה תולעת אין כחו אלא בפה, כך ישראל אין כחם אלא בפה. ועל זה עקר סמיכתנו ותקונתנו ותוחלתנו. וזה בחינת 'שני תולעת, בחינת הדבור פה שהוא עקר ההתחזקות והעזות של ישראל הכשרים, בחינת (שיר השירים ד): כחוט השני שפתותיך, כי עקר העזות הוא בהדבור שצריכין לידע איך להשיב בעזות דקדשה להאפיקורסים והמתנגדים והחולקים והליצינים, בבחינת (אבות פ"ב): ודע מה שתשיב וכו'. ולבלי להתבטל בלבו ולבלי להתבייש נגדם כלל. וכמו כן זוכין לתורה ותפלה, שכלם תלויים בדבור פה, כי עקר התורה הוא בפה, כמו שכתוב (משלי ד): כי חיים הם למצאיהם – למוציאיהם בפה כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ערובין נד). וכן התפלה הוא בפה דיקא בחינת (תהלים נא): אדני שפתי תפתח. ושם בהדבור עקר העזות דקדשה, בבחינת (שם קמה): ועזו נוראותיך יאמרו וכו'. וכתוב (שם): ונבורתך ידברו. וזה בחינת שני תולעת, בחינת כחוט השני שפתותיך.

ועל-כן שני תולעת בחינת עזות דקדשה, מחבר ומקשר הארז עם האזוב שהוא בחינת השכל העליון

משה רבנו. כי מעשה הפרה, שהוא להמשיך השכל הגדול העמק, לטהר מטמאת מת, דהינו לטהר אותן שנפלו ביותר לבחינת סמרא דמותא, זה אי אפשר כי אם על ידי גדל כחו של משה, שהוא בחינת הצדיק הגדול במעלה, שיש לו כח לטהר הנופלים מאד בשאחזים עצמן בו באמת במסירת נפש, ולהכניס גם בהם השגות אלקות, שזה עקר תקנתם ותקונם. (ליקוטי הלכות – הלכות בשר בחלב ה', אות כ"ה)

זאת התורה אדם כי ימות באהל

(במדבר יט, יד)

צריך לעמל בתורה ביגיעה גדולה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: אדם כי ימות באהל – אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. וכמו שאמרו אם בחקותי תלכו על מנת שתהיו עמלים בתורה, עמלים דיקא. ועקר העמל והגיעה שצריכין בעסק התורה, הוא בשביל לברר עסק התורה שיהיה הלמוד לשמה באמת רק לעשות נחת רוח ליוצרו יתברך, ולא יהיה למודו חסוֹשֵׁלוֹם בשביל תועלת עצמו בשביל שיתקרי רבי או כיוצא באלו הפניות חסוֹשֵׁלוֹם. ועקר הגיעה והעמל בהלמוד הוא רק בתורה שבעל פה כמוכין לכל, וזה מחמת שמשם עקר אחיות הלמוד שלא לשמה חסוֹשֵׁלוֹם, וכמבאר בפנים. ועל-כן צריכין להתניע מאד בעסק התורה שבעל-פה, לברר ולהכניע ולדחות ולבטל לגמרי המחשבות של גסות ופניות וערמומיות שרודפין אחר מחשבתו, ורוצים להטות לבבו מן האמת חסוֹשֵׁלוֹם לעסק בתורה שלא לשמה חסוֹשֵׁלוֹם, הינו בשביל איזה פניה של שטות והבל חסוֹשֵׁלוֹם, וצריכין להתאמץ בכל עז לבטל אלו המחשבות, ולבקש מהשם יתברך שיזכה שיהיה למודו להשכינה, דהינו שיעסק בתורה רק בשביל רצון השם יתברך לבד, ואז על-ידי זה זוכה לברר ההלכה מאחיות המץ ותבן שהם הקשיות והחמרות שיש בהלכה, ואז זוכה להלכה ברורה ומשנה ברורה, ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. כי בשעוסק בתורה לשמה, הינו בשביל השם יתברך לבד, אזי ה' עמו ואזי הלכה כמותו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: וה' עמו שהלכה כמותו. (הלכות תלמוד תורה – הלכה ג', אות ב' לפי אוצר היראה – תלמוד תורה וקריאת התורה, אות נ"ח)

בבחינת (ישעיה סה): ונחש עפר לחמו, בחינת (בראשית ג): ועפר תאכל כל ימי חייך, ושם הכנעתו ובטולו בבחינת (תהלים פה): אמת מארץ תצמח. 'מארץ' דיקא, כי עקר אחיות השקר מבחינת עפר מחמת ששם הכל אחד, שמוזה נשתלשל אחיות השקר להפך הדברים מבדיל לכסף וכיוצא בזה, מחמת שבשרשם באמת אין בהם שנוי, אבל על-ידי זה עקר בטולו והכנעתו של השקר, כי על-ידי שרש האמת מתבטל השקר, כי עקר הכנעתו ובטול השקר שהוא בלי קץ ומספר, הוא על-ידי שרש האמת ששם הוא גם-כן למעלה מהמספר מחמת ששם הכל אחד.

וזהו בחינת 'אפר פרה' שמטהרת מטמאת מת שנמשכה מחטא אדם הראשון, שעל-ידי זה נמשך זממת הנחש שהוא זממת השקר, שמשם נמשכה המיתה והטמאה. וטהרתו על-ידי אפר פרה אדמה, כי אפר פרה הוא בחינת עפר, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תלין פה): אשבתן אפר דאקרי עפר, שנאמר (במדבר יט): ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת וכו'. הינו שזה האפר של פרה, שנקרא עפר, נמשך מבחינת עפר, שהוא בחינת השרש והתכלית של כל הדברים ששם נתהפכין כל הדברים וחוזרין לשרשם.

ועל-כן אפר פרה מטמא טהורים ומטהר טמאים, כי הוא חקת התורה שאי אפשר להבין, כמו שכתוב (קהלת ז, כג): אמרתי אהבמה והיא רחוקה וכו'. כי נמשכת משרש העליון שהוא ראשית הכל, ששם הכל אחד בלי הבדל ואי אפשר להבין דרכי ה' הנמשכין משם. ומחמת שאי אפשר להבין, כי נראים בשני הפכים בנושא אחד, משם משתלשל אחיות השקר שהם החכמות שקר של כל הנבוכים מתורת ה' שהם מהפכין מרע לטוב ומטוב לרע וכו'. וכל זה מחמת שאין מבטלין דעתם הנבוכה להסתפל על השרש באמת ובאמונה ששם הכל אחד, רק שאי אפשר להבין דרכי ה' הנמשכין משם. ועל-כן אפר פרה, שהיא חקת התורה שנמשך משם, כי הוא חקת התורה, על-כן הוא מטהר מטמאת מת, כי דיקא על-ידי בחינת עפר שהוא בחינת אפר פרה שנקרא עפר, שהוא שרש הכל ותכלית הכל, על-ידי זה נכנע השקר שהוא הטמאה, כי על-ידי זה נתעלה האמת מבחינת עפר יעקב וכו'. (הלכות סימני בהמה וחייה טהורה – הלכה ד', אותיות כ"ה כ"ח)

ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת

(במדבר יט, יז)

זהו בחינת עפר, שהוא ההתחלה של כל הדברים והסוף והתכלית של כל הדברים, כי הכל היה מן העפר והכל שב וכו'. ומשם שרש אחיות השקר

ויפלו על פניהם

(במדבר כ, ו)

שהצדיקים מפילין עצמן ומכסין ומעלימין ומסלקין פניהם שהוא חכמתן ומורידין עצמן בכונה

אל מקומות הנמוכים והרחוקים מהקדשה מאד, בכדי להעלות משם ניצוצות ונפשות קדושות שנפלו לשם, בבחינת ירידה תכלית העליה. ובענין עלית הנפשות שנפלו יש כמה בחינות, כי יש נשמות המתים שנפלו לשם ממה וכמה שנים שאין להם תקון, כי אם על-ידי צדיקים כאלו. אך העקר לברר ולהעלות נפשות החיים עדיין בעולם הזה, הינו שעל-ידי ירידת הצדיקים למקומות כאלו, הם מכניסים הרהורי תשובה גם להירודים והנפולים מאד על-ידי מעשיהם ותאוותיהם, ומחזקים ומעוררים אותם שאיך שהם ובמקום שהם, אף על פי כן עדין יחפשו ויבקשו את השם יתברך בבחינת איה מקום בבודו, עד שגם הם יעלו בבחינת ירידה תכלית העליה. וזה בחינת נפילת אפים, בחינת ירידה תכלית העליה של הצדיקים. (הלכות נפילת אפים וקדשה דסידרא – הלכה ו', אותיות ב' ג' ז' וגם עיין אוצר הראה – תפילה, אות ל"ט)

קח את המטה והקהל את העדה

(במדבר כ', ח')

דע, שיש נשמה בעולם, שעל-ידיה נתגלה באורי ופרושי התורה, והיא מסבלת ביסורין. פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה, כי כך דרכה של תורה (אבות פ"ו). וכל מפרשי התורה הן מקבלין מוזאת הנשמה, וזאת הנשמה, כל דבריה בנחלי אש, כי אי אפשר לקבל ולשאב מימי התורה, אלא מי שדבריו בנחלי אש, בבחינת (ירמיה כג): הלוא כה דברי פאש. וכשהנשמה הזאת נופלת מבחינת: הלוא כה דברי פאש; ואין דבריה בנחלי אש, ודבריה נצטננין – אזי נסתלקת, וכשנסתלקת, אזי נסתלק באורי התורה הנמשכת על-ידיה, ואזי כל מפרשי התורה אין יכולין להשיג שום באור התורה, ואז נתעורר מריבה על הצדיקים. כי עקר המחלקת שבעולם נעשה על-ידי הסתלקות באורי התורה, כי הבאור הוא תרוץ על קשיות ומריבות. וזה בחינת (במדבר כ'): מדבר ציון, שהוא בחינת דבור מצנן, ששם מתה מרים, בחינת הנשמה הסובלת מרירות השעבוד על התורה, ואז נסתלק הבאר, הינו בחינת באורי התורה, ואז: וירב העם עם משה; הינו בחינות המריבה שנתעורר בנ"ל. ואלו מפרשי התורה נקראים בשביל זה מורים, מחמת שמקבלים על-ידי הנשמה הנ"ל, המכנה בשם מרים. גם הם מורים את מוריהם, כמאמר: ומתלמידי יותר מכלם (תענית ז); וזה שאמר להם משה: שמעו נא המורים:

ויש חלוק בין באור שאדם מבאר בינו לבין עצמו, לבין באור שאדם מבאר לרבים, כי בשדורש ברבים, וקדם הבאור הוא מקשר את עצמו עם נשמותיהם ושופך שיחו ותפלתו לפני השם יתברך,

בנדאי: הן אל כביר לא ימאס (איוב לו); אבל תפלת יחיד, אפשר שמואסין בתפלתו. וזה בחינת: ודברת אל הסלע לעיניהם – שתפלתך תהיה בשעה שהצבור מקבצים. וזה: הקהל את העם:

וזה בחינת מטה, שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: קח את מטה והקהל את העדה. מטה זה בחינת ממשלת וכח הצדיק, שנעשה על-ידי עבודתו, שעל-ידו נכנעים כל האויבים, הן למטה הן למעלה. וזהו (תהלים קי): מטה עזך ישלח ה' מציון; הינו המצוות ומעשים טובים, שהן ציונים לדברים עליונים, שמהם נעשה מטה עז להכניע אויבים, וזה: רדה בקרב איביך. נמצא, מי שהוא אצל החכם בשעת באור התורה, נמצא שנכנע הרע שלו:

וזהו: שפכי כמים לבך נכח פני ה' (איכה ב). פני ה' זה בחינת באורי ודרושי התורה, כמו (ויקרא יט): והדרת פני זקן. זקן זה הדרת פנים, והם שלש-עשרה תקוני דקנא, והם שלש-עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שצריך לשפך שיחו ותפלתו קדם שממשיך באורי התורה. וזהו: ויפלו על פניהם – בששמעו המריבה, הבינו שעל-ידי באורי התורה, שהם בחינת פנים בנ"ל, מחמת הנפילה הנ"ל, מחמת זה התחיל המריבה:

וכשמתפלל קדם הדרוש, צריך להתפלל בתחנונים, ויבקש מאת הקדוש-ברוך-הוא מתנת-חנם, ולא יתלה בזכות עצמו, אף-על-פי שעבשו נתעורר מטה עזו של עבודתו, אין זה המטה כדי להתנאות, אלא כדי להכניע הרע שבעדה, כי ברבים יש בהם טובים ורעים, וצריך להכניע הרע שברעים בנ"ל. אבל לפני השם יתברך יעמד כדל וכרש, וידבר תחנונים, ולא יתלה בשום זכות.

וזהו טעות שפעה משה, שהקדוש-ברוך-הוא אמר למשה: קח את המטה והקהל את העדה ודברת אל הסלע לעיניהם – שיקח ממשלת עזו, שיש לו ממצוות וממעשים טובים שלו; והקהל את העדה – כי בשעת הקהל, שיש בהם גם רעים, צריך מטה עז כדי להכניע רשעתם בנ"ל, ואחר-כך: ודברת אל הסלע לעיניהם – אין דבור אלא נחת (שבת סג). ומ"ר שה"ש סמוך לסופו. ועי' זוהר תצא רעט: ודברתם אל הסלע וכו' בדבור ופיוס וכו') – שישפך שיחו ותפלתו בתחנונים כדל וכרש. אל הסלע, הינו לב העליון. לעיניהם – דיקא, שיהיה הקהל בשעת מעשה, כדי שיקשר את עצמו עם נשמתם בנ"ל. והוא לא כן עשה, שזכר טובו וצדקתו בשעת תפלתו, שלא השתמש עם המטה בשביל הקהל, אלא השתמש עם המטה בשעת תפלתו. וזה בחינת: וירם משה את ידו זה

הלכות נשיאת כפים ה', אות ט"ז לפי אוצר היראה – מחלוקת, אות ה')

וייך את הסלע

(במדבר כ, יא)

וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (תקוני זהר תקון כא דף מג.): אלמלא לא הבה משה בצור לא הוי טרחי רבנן בשמעתתא וכו', כמובא (בסימן יב הנ"ל אות ד). כי הצור הוא בחינת תורה שבעל פה, כמובא. והפאת משה בצור זה בחינת שמאלה, שהוא בחינת הפאה, בחינת דינים ונבורות פידוע, ומחמת שמשה רבנו היה מברח לפל לבחינת שמאלה בשביל פרנסה שהוא בחינת להשקות העדה ובעירם להמשיך להם פרנסה ומחמת שדורו ערערו עליו אז על ידם בא לידי טעות והכה את הסלע במטהו פעמים, דהינו שהתגבר ביותר בחינת שמאלה, כי ה' יתברך אמר לו: ודברתם אל הסלע, כי לא היה צריך לעורר בחינת שמאלה חס ושלום בעבדא ממש, רק לדבר בנחת אל הסלע, שהוא תורה שבעל פה, ואף-על-פי שצריך להמשיך מים ושפע של פרנסה זה היה נמשך על-ידי בחינת שמאלה דק מן הדק. ומחמת שמשה רבנו היה קדוש בתכלית הקדושה וכל כונתו היה לשם ה' לבד, על-כן סבר שאי אפשר לו בשום אופן לפל לבחינת שמאלה בשביל פרנסה כי אם על-ידי הפאה ממש כמו שהיה בפעם הראשון שצוהו ה' יתברך: והפית בצור וכו'. ובאמת לא כך היה רצון ה' יתברך עכשו, כי אדרבה, בפעם הראשון, הינו בתחלת התגלות התורה היה באמת ההכרח להכות בצור כדי לעורר בחינת הפאה שהוא בחינת שמאלה כדי להמשיך מים לעדה, דהינו פרנסה, אבל אחר כך שכבר נתעורר בחינת שמאלה כשצריכין לפרנסה צריכין דיקא להמתיק בחינת שמאלה ולאכללא שמאלא בימינא ואז דיקא ממשיכין פרנסה. ועל-כן על-ידי הפאת משה בצור נמשכין כל הקשיות והחמרות שבהלכה, כי כלם נמשכין מבחינת השניאה של הצדיק שהוא בחינת הפאת משה בצור, שהוא בחינת שמאלה שמברח הצדיק האמת, שהוא בחינת משה לפל לשם בשביל פרנסה. (לקוטי הלכות – הלכות תלמוד תורה ג, אות ג')

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן

בהר הקהר על גבול ארץ אדום

(במדבר כ, כג)

ועל-כן נסתלקו משה ואהרן על גבולי ארץ-ישראל, כי מחמת עוונות ישראל לא יכלו לגמר בחייתם לכבש אלו המצרים, אבל גדולים

תפלתו, כמו שכתוב (שמות יז): ויהי ידיו אמונה; תרגומו: פרישן בצלו – שהרים את תפלתו, ולא קשר את עצמו עם הקהל. ויך את הסלע במטהו פעמים – כביכול, הבה צור ויזובו מים (תהלים עח) – שהכה לב העליון, כמו שלוקחין איזה דבר בכח ובאנס, כי בא בכח מעשיו הטובים. וזהו הפאת הסלע פעמים: הפאה אחת – שלקה באורי התורה בכח ובאנס, ולא בקש מתנת הנם כנ"ל; והפאה אחת – כי מי שדוחק את השעה, שעה דוחקתו (ברכות סד. ועירובין יג.); ונסתלק קדם זמנו, ועל הסתלקותו – השכינה, שהיא הלב הנ"ל, היא מיללת ובוכה עליו. וזהו: פעמים – כי מתו משה ואהרן על-ידי הפאה, כמו שכתוב: המה מי מריבה וכו'. ובשביל זה אין לאדם לדחק את עצמו על שום דבר, אלא יבקש בתחנונים, אם יתן לו השם יתברך – יתן, ואם לאו – לאו. וזהו: יען לא האמנתם בי, הינו התפלה כנ"ל, שהרים תפלתו מתפלת הקהל, שלא קשר את עצמו עם הקהל, והתפלה היא אמונה, כמו: ויהי ידיו אמונה. להקדישני לעיני בני ישראל – להקדישני דיקא, כי על-ידי התפלה של רבים נתקדש השם יתברך כנ"ל. לכן לא תביאו וכו' אל הארץ – רמז על הסתלקותו, כי תקדשה גם-כן נתוסף למעלה בשעת פטירת הצדיק, פידוע. נמצא, מה שנתקדש על-ידם נשלם על-ידם. (מתוך לקוטי מוהר"ן א' – סימן כ, עיין שם)

ודברתם אל הסלע

(במדבר כ, ה')

מי שאינו משתדל להתבודד ולדבר בינו לבין קונו לעורר לבו להשם יתברך, זה בחינת מחלקת, בחינת "חלק לבם", כי לבו חלק מפיו, מבחינת הנקדה הקדושה, שהוא בחינת "פי ידבר חכמות". וכן בשחם ושלום אין שלום בישראל, ואפלו בשאין מחלקת, רק שאין האהבה שביניהם בשלמות, אז אינם יכולים לדבר זה עם זה כראוי ולהאיר זה בזה אור הנקדה הקדושה. מכל-שכן בשחולקין חס ושלום על הצדיק האמת, שהוא עקר נקדה הכללית של ישראל, וכשחולקין עליו, אז אין יכולין לקבל אור הנקדה שלו. ולפעמים מתגבר פגם המחלקת כל-כך, עד שמבלבל חס ושלום גם דעת הצדיק, ויוכל לגרם חס ושלום הסתלקות הצדיק על-ידי זה. וזה גרם מה שנכשל משה בהפאת הצור על-ידי המחלקת, כמאמר רבותינו ז"ל, ועל-ידי-זה לא הכנים את ישראל לארץ, שמזה נמשך כל הקלוקלים והגליות, וכן הוא בכל דור ודור. השם יתברך ירחם ויתקן הכל לטובה. (לקוטי הלכות –

על-ידי יראת הענש. כי העקר הוא הרמזים האמתיים. (הלכות ברכת הפירות – הלכה א, אות צ"ט)

ואשר הנחלים

(ראה רש"י)

(במדבר כא, טו)

וזה בחינת: הבא לפהר מסיעין לו, כי הסיוע הוא משרש הקדשה הזאת שהוא רוצה להשיגה. וכן הוא בכל המצוות. ולולי זאת לא היה באפשרי להאדם לעמד בנגד המניעות העומדים בנגדו למנעו מן הקדשה. כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סכה נד): קדושין ל': אלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו היה נופל בידו. והעזר והסיוע הוא מזאת הקדשה בעצמה.

ובפרט כשאדם רוצה להשיג איזה קדשה הנוגעת לכלל ידותו, כגון להתקרב לצדיקים וכשרים אמתיים, שעקר ברור המדמה שעל-ידי זה עקר האמונה תלויה בהם. או פשרוזה לבוא לארץ-ישראל שהוא בכליות הקדשה, שאזי מתגברים בנגדו המניעות בלי שיעור. ואם לא היה הקדוש-ברוך-הוא עוזרו לא היה אפשר לו לשבר המניעות ולבוא להצדיק או לארץ-ישראל. אך ה' יתברך עוזרו ומסיעו בכל פעם, והסיוע הוא ששולח עליו הארה וקדשה מהצדיק בעצמו, או מארץ-ישראל בעצמו, ועל-ידי ההארה הזאת יש לו כח לשבר המניעות ולבוא לארץ-ישראל ולהצדיק האמת.

וזה בחינת מה שפרש רש"י על פסוק (במדבר כא, טו): ואשר הנחלים אשר נטה לשבת ער, שפיון שרצו ישראל לכנס לארץ חרד הקהר של ארץ-ישראל ובא לקראתם כחתן לקראת כלה וכו', שמתמת שרצו לכנס לארץ-ישראל, בא קדשת ארץ-ישראל לקראתם וסיעה אותם להכניע האמורי והאמות שהם בחינת המונעים מארץ-ישראל. ואז מתמת שרצו כל ישראל לכנס לארץ-ישראל נתעוררה קדשת ארץ-ישראל ויצאה לקראתם בהארה גדולה כל כך עד שגם בגשמיות נתקרב הקהר ובא לקראתם כמו שפרש רש"י שם. (לקוטי הלכות – הלכות ברכת הריח ד', אות י"ח)

באר הפרוה שרים פרוה נדיבי עם

במהקק במשענתם

(במדבר כא, יח)

ודרשו רבותינו ז"ל שכל נשיא ונשיא היה ממשיד במקלו מימי הבאר לשבטו, כי באר מים חיים זה בחינת התגלות אור אין סוף שהוא מקור חיים, כמו שכתוב: העוזבי מקור מים חיים וכו'. ואי אפשר

צדיקים במיתתם יותר מבתייהם וסוף כל סוף יכבשו כל אלו המצרים על-ידי שהם נגנזו שם ועל-כן דקדקה התורה ובארה במיתת משה ואהרן שהיו בגבול ארץ אדום ובארץ מואב, כמו שכתוב במיתת אהרן: "ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בהר הקהר על גבול ארץ אדום וכו' יאסף אהרן וכו'". וכן במשה כתיב: "ויקבר אתו בניא בארץ מואב". כי עקר גניזתם שם היה מחמת שהם מצרי הקדשה, כי עומדים על גבול ארץ-ישראל שזה עקר המלחמה לכבש המצרים הקשים (כמבואר בפנים). על-כן נסתלקו משה ואהרן ונקברו שם כדי שבגדל בהם יכבשו גם מצרים אלו, שעל-ידי זה נזכה לכנס לארץ-ישראל ולקבשה לנו לעולם במהרה בימינו אמן. (ליקוטי הלכות – הלכות מצרנות ד', אות ח')

והיה אם נשך הנחש את איש

והביט אל נחש הנחשת וחי

(במדבר כא, טז)

ואמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה פ"ג מ"ח): וכי נחש ממית או מחיה, אלא בזמן שישאל מסתכלין כלפי מעלה היו מתרפאין ואם לאו היו נזוקין. זה בחינת רמזים כמו שכתבנו לענין והיה באשר ירים משה ידו ונבר ישראל וכו'. כי הם בחינה אחת כמובן במשנה ראש השנה שנסמכו שם יחד להורות שצריכין הכל להסתכל כלפי מעלה, הינו בחינת רמזים שבדעת שהם עקר הארת הדעת להתבונן בכל עת על-ידי הרמזים הקדושים של הדעת להתחזק לשאר על עמדו וכו'.

כי לפעמים יש שאין מועיל הרמזים של הרמת ידיו. וצריך עוד לעשות עבדא לזה כמו משה שעשה אז נחש נחשת שרמו להם יראת הענש שאל ישבחו שיש נחשים שרפים שהם ענשים קשים ומרים. על-כן אתה מברח להסתכל כלפי מעלה. כי אין מקום לברח מענשיו הקשים והמרים גם בעולם הזה מכל שכן לאחר מיתה בגיהנם וכף הקלע ונגוללים וכו' רחמנא לצלן, כי אם להסתכל אליו יתברך ולשאת עיניו למרום תמיד, בבחינת (תהלים קכג, א) אליך נשאתי את עיני וכו'. וכמו שרמו לנו אדוננו מורנו ורפנו ז"ל (שיחות הר"ן – ה). ואמר שעקר הוא יראת הענש אף-על-פי שכתוב בספרים שצריכין דיקא יראת הרוממות וכו', אבל באמת הלואי שנוזכה להנצל ממה שצריכין להנצל על-ידי יראת הענש. וכן שמענו בשם כמה צדיקים גדולים שאמרו שהעקר הוא יראת הענש. ורמו לנו אז היטב היטב כמה וכמה צריכין להתירא ולפחד מיראת הענש וכו'. וזה בחינת נחש הנחשת שעשה משה ורמו להם על-ידי זה להסתכל כלפי מעלה הינו

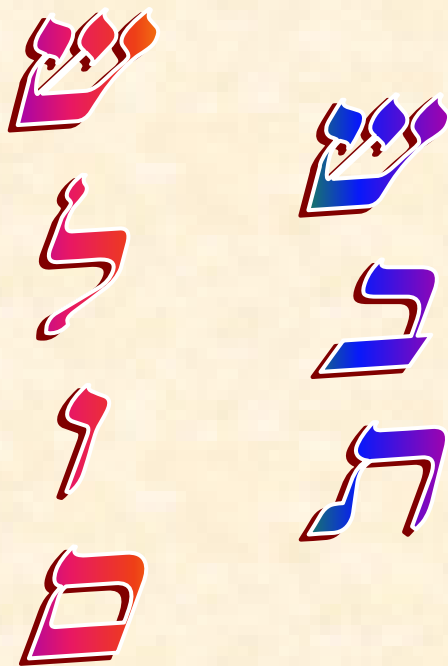
שְׁפָרַשׁ רִשְׁי בְּפָרֶשֶׁת דְּבָרִים עַל פְּסוּק 'וַיִּנָּפֵן וַיִּנְסֶה
הַמֶּלֶךְ בְּרָה', אֲלוֹ לֹא חָטְאוּ הָיוּ עוֹבְרִים דְּרָךְ הַר שְׁעִיר
לְכַנֵּס לְאֶרֶץ וְכוּ. וְכֵן פָּרַשׁ רִשְׁי מִקֶּדֶם עַל פְּסוּק 'פָּנּוּ
לָכֶם', שֶׁנֶּאֱמַר בְּעֵינֵי חֵטְא הַמְרַגְלִים, כִּמְבֹאֵר שֶׁם
בְּפָרֶשֶׁה וְגַם שֶׁם פָּרַשׁ רִשְׁי וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: אִמְרַתִּי
לְהַעֲבִיר אֶתְכֶם דְּרָךְ רַחֵב אֶרֶץ אֲדוּם לְצַד צִפּוֹן לְכַנֵּס
לְאֶרֶץ, קַלְקֵלְתֶם וַיִּגְרַמְתֶּם לָכֶם עֲבוּב. כִּי הֵעֵקֶר לְבַטֵּל
מִצְרֵי הַקִּדְשָׁה, שֶׁהוּא מִצְרֵי אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, אֲבָל מִחֲמַת
חֲטָאִיהֶם לֹא יָכֻלוּ לְכַבֵּשׁ וּלְבַטֵּל עֵקֶר הַמִּצְרֵי שֶׁהוּא
אֲדוּם רַק נִכְנְסוּ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי שְׂכַבְשׁוּ
הַמִּצְרִים שֶׁל סִיחוֹן וְעוּג וְגַם זֶה בְּגִדְל עֵצִים כַּחוֹ שֶׁל
מִשָּׁה. (לִיקוּטֵי הַלְכוֹת - הַלְכוֹת מִצְרַנּוֹת ד', אוֹת ה')

לְהַמְשִׁיךְ מִימֵי הַבְּאֵר, שֶׁהֵם הַתְּגָלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
כִּי אִם עַל-יְדֵי צְדִיקֵי הַדּוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם עֶשֶׂר
נְשִׂאִים שְׂכָל אֶחָד מִמְשִׁיךְ הָאוֹר הַזֶּה לְשִׁבְטוֹ
בְּהַדְרָגָה וּבִמְדָה בְּבִחִינַת בְּמַחֲקֵק בְּמַשְׁעֲנֹתֶם, דְּהֵינּוּ
עַל-יְדֵי הַמִּשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְחֻקֵּק, בְּחִינַת חֻקִּיקָה
וּרְשִׁימָה, בְּחִינַת צְמִצּוּם שֶׁהַנְּשִׂאִים יוֹדְעִים אִיךְ
לְצַמְצֵם הָאוֹר כְּרֹאוֹי לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת מִימֵי הַבְּאֵר
לְשִׁבְטוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּהַדְרָגָה וּבִמְדָה וְכוּ. (לִיקוּטֵי הַלְכוֹת - הַלְכוֹת רֵאשׁ
חֹדֶשׁ ד', אוֹת ט')

ויכהו ישראל לפי הרב

(במדבר כא, כד)

ועל-כן כבש משה רבנו בעצמו ארץ סיחון ועוג
אף-על-פי ששאר ארץ-ישראל לא כבש, כי ארץ
סיחון ועוג עומד על המצר של ארץ-ישראל, וזה עקר
הקף המלחמה לכבש המצר ואז ממילא כובשין
ארץ-ישראל. ועל-כן באמת לא אבה סיחון ועוג
להעבירם בארצו, כי אמר: כל עצמי איני עומד כאן
כי אם בשביל לשמר הגבול וכו', כמו שפרש רש"י
שם, הינו כי כל השלשים ואחד מלכים של
ארץ-ישראל שכרו אותם שיעמדו על הגבול מחמת
שסיחון ועוג היו קלפות קשות ועצומות מאד ועמדו
על הגבול והמצר של ארץ-ישראל כדי שלא יוכלו
ישראל לכנס לארץ. ומעצם כחם לא היה מי שיוכל
לכבשם כי אם משה רבנו בעצמו בחייו ואז בקל
כבש יהושע את כל ארץ-ישראל, כי עקר המלחמה
לבטל המצר. ועל-כן רצה משה לעבר דרך ארץ
אדום, כי רצה לבטל עקר המצר הגדול שהוא אדום
שהקלפה שלו קשה מכלם וראה שעקר הרבן
בית-המקדש ואריכת הגלות יהיה על-ידו ורצה
לבטלו, אבל הי' יתברך הוזהירו: "כי לא אתן לך
מארצו עד מדרך בך רגל". וכל זה גרמו ישראל
בעוונותיהם על-ידי שחלקו כמה פעמים על משה
ואהרן במרגלים וכו', ואמרו "נתנה ראש וכו'", ופגמו
בהראש בית ומאז נגזר עליהם בכייה לדורות כליל
תשעה באב, שעל-ידי זה לא היה להם כח לכבש
מצר אדום, שאז היה מתבטלת הקלפה לגמרי. וכמו

לאחינו כל בית ישראל
הוצאת חומשים עם פירוש הלכות
במחיר הקרן
125 ש"ח לסט (5 כרכים)
פרטים והזמנה: **054-8429006** (מאיר)